

Niemand ontsnapt aan gengewassen Tegenstanders ontevreden over debat onder leiding van Landbouwminister Verburg

NRC Handelsblad, 10 juni 2009

In de Europese Unie is veel verzet tegen gengewassen. Niet bij landbouwminister Verburg. Ze organiseerde een debat maar wil vooral vrijheid om gengewassen toe te kunnen laten.

Halverwege het seminar over gengewassen staat een dame in de zaal op en onderbreekt de sprekers op het podium. Ze is boerendochter, zo laat ze weten, en ontevreden over de lopende discussie over gengewassen. "Ik dacht dat tegenstanders ook een stem zouden krijgen", zegt ze. "Waarvoor zijn wij hier eigenlijk uitgenodigd?"

Landbouwminister Gerda Verburg (CDA) haalde gisteren voor- en tegenstanders van gengewassen naar Den Haag voor een debat, met name over de sociaal-economische gevolgen van gengewassen. Dit debat moet leiden tot een rapport aan de Europese Unie waar de ministers zich buigen over een nieuw toelatingsbeleid.

Van meet af aan maakte Verburg duidelijk dat voor haar een categorische afwijzing van genetisch gewijzigde organismen (ggo's) niet meer aan de orde is. "De vraag: 'willen we ggo's in Europa?' is niet meer relevant", stelde Verburg expliciet in haar inleiding. "Vrijwel al het conventionele mengvoer voor de veestapel in Nederland en veel andere EU-landen bevat ggo's", constateerde Verburg. En dus heeft vrijwel elke consument indirect contact met gengewassen. "En wie van u", vroeg ze de zaal, "durft er een eed op te zweren dat uw kleren voor 100 procent van ggo-vrije katoen zijn gemaakt?" Slechts twee aanwezigen staken hun hand op.

De ontevreden spreekster in de zaal, Els van Dongen van de organisatie European gmo-free citizens had dus gelijk. Niet alleen maakte Verburg duidelijk dat in haar visie gengewassen een realiteit zijn waar we mee moeten leren leven, ook was geen van de drie inleiders die zij had uitgenodigd voor het seminar expliciet tegen gengewassen.

De Wageningse hoogleraar Raoul Bino, directeur van de Plant Sciences Group, wijdde uit over de technische ontwikkelingen rond gengewassen en stelde dat een keuze voor gengewassen een keuze is voor duurzaamheid omdat er bijvoorbeeld minder bestrijdingsmiddelen nodig zijn. Men bouwt namelijk gif in planten in.

Ook Nico Roozen, directeur van Solidaridad, sprak zich niet uit tegen gengewassen. Hij richt zich vooral op eerlijker handelspraktijken waardoor boeren in ontwikkelingslanden, met name de sojaboeren in Latijns-Amerika, een beter inkomen krijgen. Of deze boeren gensoja of conventionele soja telen, is voor hem niet relevant.

De enige kritische kanttekeningen kwamen van inleider Louise Fresco, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam. Er is nog veel onzekerheid rondom gengewassen, stelde ze. Met name het effect op het "zeer complexe bodemleven" is volledig onbekend. Ook is "het feit dat Amerikanen niet massaal ziek worden van alle gengewassen nog geen bewijs dat er geen problemen zijn". De voorstanders van gengewassen verweet ze het gebruik van "te simplistische argumenten".

Gengewassen zijn bijvoorbeeld niet nodig om de honger in de wereld op te lossen, zoals voorstanders vaak zeggen, want er is momenteel genoeg voedsel en er is bovendien nog veel productieverhoging te bereiken met klassieke middelen. Gengewassen zullen ook niets veranderen aan armoede die maakt dat mensen geen voedsel kunnen kopen, stelde Fresco, want armoede wordt vooral veroorzaakt door structurele ontwrichting, zoals gewapende strijd.

Deze punten leken niet besteed aan minister Verburg. Wat wil ze met het debat in Nederland bereiken, was de vraag aan haar aan het einde van de dag. De belangrijkste verandering in het Europese beleid die ze nastreeft is grotere onafhankelijkheid. Gewassen moeten in Nederland kunnen worden toegelaten als de Europese voedselautoriteit (EFSA) heeft vastgesteld dat ze veilig zijn, stelde Verburg. Ze wil niet langer afhankelijk zijn van het politieke spel dat nu nog volgt op EFSA-goedkeuringen omdat alle lidstaten het met elkaar eens moeten zijn. Daardoor is er al jaren geen goedkeuring voor de teelt van een gewas gegeven. Als de EFSA zegt dat het veilig is moet Nederland voortaan zelf de teelt kunnen toestaan, vindt ze.